

КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА
АКАДЕМІЯ» ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Кафедра дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

комунального вищого

навчального закладу «Хортицька

національна навчально-

реабілітаційна академія»

Запорізької обласної ради

О.Л. Гоздякова

2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(ПП СВ 2.3.01) Основи рисунку та перспективи

галузь знань	02 Культура і мистецтво
спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Рівень освіти	перший (бакалаврський)

2016–2017 навчальний рік

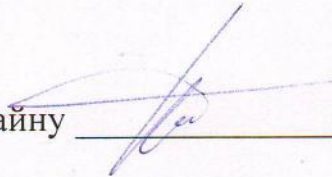
Робоча програма «Основи рисунку та перспективи» для студентів факультету мистецтва та дизайну першого (бакалаврського) рівня освіти за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Розробник: Наливайко Іван Павлович, кандидат педагогічних наук, доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри дизайну факультету мистецтва та дизайну

Протокол № 11 від 26 квітня 2017 року

Завідувач кафедри дизайну

Н.В. Дерев'янку

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень		Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів 23	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»		форма навчання – денна	
			варіативна	
			Семестри: 1 – 4	
Модулів – 4	Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»		Аудиторні години: 340 год.	
			Лекції: 40 год.	
			Практичні, семінарські: 300 год.	
			Лабораторні – 0 год.	
Змістових модулів – 4	Освітній рівень: перший (бакалаврський)		Самостійна робота – 350 год.	
Загальна кількість годин – 690			ІНДЗ – 0 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання за семестрами:	1	2	3	4
аудиторних	6	6	4	4
самостійної роботи студента	7,2	6,4	3,1	3,1
Вид контролю:	диф. залік	диф. залік	диф. залік	диф. залік

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета дисципліни: надання студентам початкових знань і формування умінь з основ академічного рисунку, основ лінійної перспективи та композиції зображення.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- формування системи знань в області рисунка і методики ведення навчального та творчого рисунка;
- освоєння уявлень про сутність тональної системи зображення;
- розвиток композиційних здібностей в рисунку;
- засвоєння правил лінійної перспективи, пропорційних відношень, теорії освітлення, питань аналізу і синтезу;
- засвоєння студентами методу схематизації (орієнтування по координатам, умовне узагальнення об'ємної форми, застосування допоміжних побудов);
- засвоєння студентами методу конструктивно-просторового рисунку, що базується на знаннях лінійної та повітряної перспективи;
- засвоєння побудови перспективи предметів методом архітектора;
- засвоєння побудови перспективи методом перспективної сітки.

Згідно з вимогами освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми запланованими результатами навчання є оволодіння студентом наступними компетенціями:

1. Соціально-особистісними:

- здатність до навчання впродовж життя;
- здатність до критики й самокритики;

- креативність, здатність до системного мислення;
- наполегливість у досягненні мети;
- турбота про якість виконуваної роботи
- здатність до культури мислення, узагальнення, аналізу, сприйняттю інформації, постановки мети і вибору шляхів її досягнення

2. Загальнонауковими:

- базові знання в галузі інформатики й сучасних інформаційних технологій; навички використання програмних засобів і навички роботи в комп'ютерних мережах, уміння створювати бази даних і використовувати інтернет-ресурси;
- базові знання фундаментальних наук, в обсязі, необхідному для освоєння загально-професійних дисциплін;
- базові знання в галузі, необхідні для освоєння загально-професійних дисциплін.

3. Інструментальними:

- здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою;
- знання іншої мови(мов);
- навички роботи з комп'ютером;
- навички управління інформацією;
- дослідницькі навички.

4. Загальнопрофесійними:

- здатність застосовувати арсенал засобів образотворчого мистецтва: рисунок, колір, пластику, композицію, техніку і технологію для художнього перетворення оточуючого середовища;
- здатність самокритично оцінювати свої творчі здобутки, постійно поповнювати знання, підвищувати професійний рівень;
- здатність організувати роботу відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці;
- здатність використовувати інформаційні технології для розв'язання експериментальних і практичних завдань у галузі професійної діяльності;
- здатність вільно спілкуватися на професійні теми з використанням професійної термінології та графічних засобів;
- здатність точно і стисло формулювати результати науково-прикладних досліджень з використанням специфічної для мистецької галузі термінології;
- володіння навиками реалістичного зображення з натури: натюрморту, інтер'єру, голови.

5. Спеціалізовано-професійними компетенціями:

- здатність засвоювати і адаптувати наукові та культурні досягнення світової цивілізації до традицій національної культури та розвивати національні традиції в дизайні;
- здатність самокритично оцінювати свої творчі здобутки, постійно поповнювати знання, підвищувати професійний рівень дизайнера;
- розуміння концептуальних основ сучасного мистецтва і дизайну з точки зору їх естетичної сутності;
- здатність застосовувати арсенал засобів мистецтва рисунку для розробки дизайн-проектів;
- здатність застосовувати знання й уміння в галузі комп'ютерних технологій для вирішення професійно профільованих завдань.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- методичну послідовність виконання рисунку предметів оточуючого середовища та гіпсової голови людини;
- закономірності лінійної та повітряної перспективи;
- закономірності розподілення світлотіні на будь-якій складній формі;
- анатомічні-конструктивні відмінності та пластичні закономірності будови кісток і м'язів голови людини;

- геометричні властивості квадрата та кола;
- прийоми роботи над будовою перспектив тіл обертання;
- прийоми роботи над будовою тіней, які падають від геометричних фігур;
- правила побудови власних і падаючих тіней від площинних, об'ємних і порожнистих форм, тіні в нішах та арках;
- про поняття цілісності і завершеності рисунку.
- функції художніх матеріалів та інструментів для рисунку, технічні прийоми роботи з ними;

вміти:

- грамотно використовувати методи і прийоми реалістичного зображення для досягнення художнього результату;
- поєднувати і застосовувати різні художні матеріали та технічні прийоми зображення;
- зображувати геометричні тіла та складні предмети побуту;
- передавати пропорції, об'ємну форму за допомогою градацій світлотіні, тону і тональних відношень;
- створювати композиційне та пластичне рішення в зображенні окремих предметів, натюрморту, голови людини;
- будувати проекційне креслення основних геометричних елементів та основних геометричних тіл та їх розгортку;
- будувати падаючі тіні від геометричних тіл та предметів в ортогональних проекціях;
- будувати перспективу власних тіней геометричних тіл;
- будувати на площині перспективи інтер'єра за заданими розмірами;
- застосовувати різні способи побудови у перспективі об'ємних тіл (метод архітекторів, метод перспективних масштабів);
- усвідомлено використовувати закономірності і засоби зображення для створення грамотного виразного малюнка;
- здійснювати самостійний добір науково-методичної літератури;

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ РИСУНКУ І ПЕРСПЕКТИВИ

Тема 1. Види рисунку. Графічні матеріали. Пропорції та їх значення в рисунку.

Вступ. Зміст, мета і завдання навчального рисунку. Види навчального рисунку. Начерки, їх мета і завдання. Довгостроковий рисунок і методична послідовність його виконання. Пропорції геометричних тіл.

Тема 2. Види перспектив. Основні поняття та визначення в теорії перспективи.

Лінія горизонту. Точка сходження.

Тема 3. Побудова перспективи квадрата та куба.

Тема 4. Поділ відрізків на рівні і пропорційні частини в перспективі.

Тема 5. Побудова кола і тіл обертання у перспективі.

Тема 6. Побудова геометричних тіл у перспективі.

Тема 7. Побудова тіней у перспективі.

Тема 8. Конструкція предметної форми.

Способи перспективного зображення різних форм на основі куба.

Тема 9. Світлотіньові градації об'ємної форми.

Закон світла і тіней. Закони повітряної перспективи. Залежність розподілу світла і тіней від геометричної конструкції форми.

Тема 10. Основні принципи перспективної побудови простору.

Змістовий модуль 2. ПЕРСПЕКТИВНА ПОБУДОВА І РИСУНОК НАТЮРМОРТУ, ЕЛЕМЕНТІВ АРХІТЕКТУРИ, ІНТЕР'ЄРУ ТА ЕКСТЕР'ЄРУ

Тема 1. Рисунок натюрморту.

Навчальні завдання в рисунку натюрморту. Композиція зображення натюрморту. Етапи виконання рисунку натюрморту.

Тема 2. Побудова перспективи інтер'єру та екстер'єру.

Тема 3. Побудова перспектив висхідних і низхідних площин.

Тема 4. Рисунок елементів архітектурної орнаментики та інтер'єру.

Тема 5. Вимірювання ліній і глибини простору в перспективі.

Тема 6. Побудова перспективи предмета за його прямокутними проєкціями.

Тема 7. Застосування правил перспективи до зображення фігури людини.

Змістовий модуль 3. РИСУНОК ЧЕРЕПА ТА ДЕТАЛЕЙ ОБЛИЧЧЯ ЛЮДИНИ

Тема 1. Рисунок черепа та елементів голови людини.

Будова та пропорції черепа. Рисунок черепа. Основні закономірності будови, пропорцій та форми носа, ока, губ та вуха людини. Рисунок деталей голови – носа, ока, губ, вуха.

Змістовий модуль 4. РИСУНОК ГІПСОВОЇ ГОЛОВИ ЛЮДИНИ

Тема 1. Рисунок гіпсової голови людини.

Пластична анатомія голови людини. Основні закономірності будови, пропорцій та форми голови. Рисунок гіпсової античної голови.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем змістових модулів	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ РИСУНКУ І ПЕРСПЕКТИВИ						
Тема 1. Види рисунку. Графічні матеріали. Пропорції та їх значення в рисунку.	4	2		0	0	2
Вправи на розвиток координації руки	8		2	0	0	6
Тема 2. Види перспектив. Основні поняття та визначення в теорії перспективи	4	2		0	0	2
Тема 3. Побудова перспективи квадрата та куба	4	2		0	0	2
Рисунок квадрата в різних положеннях	10		4	0	0	6
Рисунок куба	18		8	0	0	10
Побудова перспективи квадрата у горизонтальній і вертикальній площині.	4		2	0	0	2
Побудова куба.	4		2	0	0	2
Тема 4. Поділ відрізків на рівні і пропорційні частини в перспективі	4	2		0	0	2
Рисунок побутових предметів кубоподібної форми	10		4	0	0	6
Тема 5. Побудова кола і тіл обертання у перспективі	4	2		0	0	2
Рисунок кола в різних положеннях до лінії горизонту	8		4	0	0	4
Побудова перспективи кола на горизонтальній площині	4		2	0	0	2
Рисунок циліндра та конуса у різних положеннях	10		4	0	0	6
Побудова перспективи кола на вертикальній площині	4		2	0	0	2
Рисунок предметів побуту циліндричної та конусоподібної форм	8		4	0	0	4
Побудова перспектив складних тіл обертання. Куля, циліндр, конус.	4		2	0	0	2
Рисунок гіпсової кулі в різних положеннях до лінії горизонту	8		4	0	0	4
Тема 6. Побудова геометричних тіл у перспективі	4	2		0	0	2
Рисунок піраміди та шестигранної призми	9		4	0	0	5
Лінійно-конструктивний рисунок за уявою групи геометричних тіл з заданими методами зображення та умовами її сприйняття.	10			0	0	10
Тема 7. Побудова тіней у перспективі	4	2		0	0	2
Побудова тіней від плоских та об'ємних фігур на горизонтальну площину	4		2	0	0	2
Побудова тіней від об'ємних фігур на горизонтальну площину	4		2	0	0	2
Побудова тіней від об'ємних тіл на взаємно перпендикулярні і похилі площини.	4		2	0	0	2

Тема 8. Конструкція предметної форми	4	2		0	0	2
Рисунок побутового предмету складної форми (аналіз конструкції)	20		10	0	0	10
Тема 9. Світлотіньові градації об'ємної форми	4	2		0	0	2
Рисунок побутових предметів з виявленням тональних градацій на формі	12		12	0	0	0
Зарисовки побутових предметів з виявленням тональних градацій на формі	12			0	0	12
Тема 10. Основні принципи перспективної побудови простору	4	2		0	0	2
Побудова натюрморту з геометричних тіл у різних перспективних положеннях.	10		6	0	0	4
Разом за змістовим модулем 1:	225	20	82	0	0	123
Змістовий модуль 2. ПЕРСПЕКТИВНА ПОБУДОВА І РИСУНОК НАТЮРМОРТУ, ЕЛЕМЕНТІВ АРХІТЕКТУРИ, ІНТЕР'ЄРУ ТА ЕКСТЕР'ЄРУ						
Тема 1. Побудова перспективи інтер'єру та екстер'єру	4	2		0	0	2
Побудова перспективи інтер'єра фронтального положення	4		2	0	0	2
Тема 2. Рисунок натюрморту	4	2		0	0	2
Рисунок натюрморту з гіпсовою вазою і драпіровкою	24		12	0	0	12
Побудова кутової перспективи інтер'єра	6		4	0	0	2
Рисунок натюрморту в інтер'єрі	28		12	0	0	16
Тема 3. Побудова перспектив висхідних і низхідних площин	4	2		0	0	2
Короткочасні малюнки та начерки різних архітектурних об'єктів	6		2	0	0	4
Перспектива вулиць	5		2	0	0	3
Тема 4. Рисунок елементів архітектурної орнаментики та інтер'єру	4	2		0	0	2
Зарисовки архітектурних фрагментів та міських мотивів	14			0	0	14
Рисунок архітектурного гіпсового орнаменту	20		12	0	0	8
Рисунок капітелі	20		12	0	0	8
Тема 5. Вимірювання ліній і глибини простору в перспективі	4	2		0	0	2
Побудова перспективного лінійного масштабу	4		2	0	0	2
Рисунок кутка інтер'єру з натюрмортом	36		16	0	0	20
Тема 6. Побудова перспективи предмета за його прямокутними проекціями	4	2	0	0	0	2
Метод Дюрера	5		2	0	0	3
Метод архітекторів	5		2	0	0	3
Тема 7. Застосування правил перспективи до зображення людини	4	2		0	0	2
Перспектива голови	8		4	0	0	4
Перспектива фігури людини в різних положеннях	12		4	0	0	8
Разом за змістовим модулем 2:	225	14	88	0	0	123

Змістовий модуль 3. РИСУНОК ЧЕРЕПА ТА ДЕТАЛЕЙ ОБЛИЧЧЯ ЛЮДИНИ						
Тема 1. Рисунок черепа та елементів голови людини	6	4		0	0	2
Рисунок черепа голови людини в двох ракурсах	28		28	0	0	
Начерки з черепа людської голови	22			0	0	22
Рисунок частин голови Давида Мікеланджело (око, ніс, губи, вухо)	36		36	0	0	
Начерки деталей обличчя	28			0	0	28
Разом за змістовим модулем 3:	120	4	64	0	0	52
Змістовий модуль 4. РИСУНОК ГІПСОВОЇ ГОЛОВИ ЛЮДИНИ						
Тема 1. Рисунок гіпсової голови людини	4	2		0	0	2
Рисунок обрубовочної гіпсової голови людини	12		12	0	0	
Рисунок гіпсової анатомічної голови людини	12		12	0	0	
Зарисовки голів людини на виявлення «великої форми»	20			0	0	20
Рисунок гіпсової античної голови	12		12	0	0	
Начерки з гіпсових античних голів	10			0	0	10
Рисунок гіпсової чоловічої голови портретного характеру (2 рисунка)	30		30	0	0	
Зарисовки голів людини	20			0	0	20
Разом за змістовим модулем 4:	120	2	66	0	0	52
Усього:	690	40	300	0	0	350

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ РИСУНКУ І ПЕРСПЕКТИВИ			
1	1	Вправи на розвиток координації руки	2
2	3	Рисунок квадрата в різних положеннях	4
3	3	Рисунок куба	8
4	3	Побудова перспективи квадрата у горизонтальній і вертикальній площині.	2
5	3	Побудова куба.	2
6	3	Рисунок побутових предметів кубоподібної форми	4
7	5	Рисунок кола в різних положеннях до лінії горизонту	4
8	5	Побудова перспективи кола на горизонтальній площині	2
9	5	Рисунок циліндра та конуса у різних положеннях	4
10	5	Побудова перспективи кола на вертикальній площині	2
11	5	Рисунок предметів побуту циліндричної та конусоподібної форм	4
12	5	Побудова перспектив складних тіл обертання. Куля, циліндр, конус.	2
13	5	Рисунок гіпсової кулі в різних положеннях до лінії горизонту	4

14	6	Рисунок піраміди та шестигранної призми	4
15	7	Побудова тіней від плоских та об'ємних фігур на горизонтальну площину	2
16	7	Побудова тіней від об'ємних фігур на горизонтальну площину	2
17	7	Побудова тіней від об'ємних тіл на взаємно перпендикулярні і похилі площини.	2
18	8	Рисунок побутового предмету складної форми (аналіз конструкції)	10
19	9	Рисунок побутових предметів з виявленням тональних градацій на формі	12
20	10	Побудова натюрморту з геометричних тіл у різних перспективних положеннях.	6
Разом за змістовим модулем 1:			82
Змістовий модуль 2. ПЕРСПЕКТИВНА ПОБУДОВА І РИСУНОК НАТЮРМОРТУ, ЕЛЕМЕНТІВ АРХІТЕКТУРИ, ІНТЕР'ЄРУ ТА ЕКСТЕР'ЄРУ			
21	1	Побудова перспективи інтер'єра фронтального положення	2
22	2	Рисунок натюрморту з гіпсовою вазою і драпіровкою	12
23	2	Побудова кутової перспективи інтер'єра	4
24	3	Рисунок натюрморту в інтер'єрі	12
25	3	Короткочасні малюнки та начерки різних архітектурних об'єктів	2
26	3	Перспектива вулиць	2
27	4	Рисунок архітектурного гіпсового орнаменту	12
28	4	Рисунок капітелі	12
29	5	Побудова перспективного лінійного масштабу	2
30	5	Рисунок кутка інтер'єру з натюрмортом	16
31	6	Метод Дюрера	2
32	6	Метод архітекторів	2
33	7	Перспектива голови	4
34	7	Перспектива фігури людини	4
Разом за змістовим модулем 2:			88
Змістовий модуль 3. РИСУНОК ЧЕРЕПА ТА ДЕТАЛЕЙ ОБЛИЧЧЯ ЛЮДИНИ			
35	1	Рисунок черепа голови людини в двох ракурсах	28
36	1	Рисунок частин голови Давида Мікеланджело (око, ніс, губи, вухо)	36
Разом за змістовим модулем 3:			64
Змістовий модуль 4. РИСУНОК ГІПСОВОЇ ГОЛОВИ ЛЮДИНИ			
37	1	Рисунок обрубовочної гіпсової голови людини	12
38	1	Рисунок гіпсової анатомічної голови людини	12
39	1	Рисунок гіпсової античної голови	12
40	1	Рисунок гіпсової чоловічої голови портретного характеру (2 рисунка)	30
Разом за змістовим модулем 4:			66
Усього:			300

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	1	3	4
Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ РИСУНКУ І ПЕРСПЕКТИВИ			
1	1	Види рисунку. Графічні матеріали. Пропорції та їх значення в рисунку. <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу за темою 1.	2
2	1	Вправи на розвиток координації руки <i>Завдання:</i> виконати вправи на розвиток координації руки <i>Матеріал:</i> 1/3 аркуша паперу, графітний олівець	6
3	2	Види перспектив. Основні поняття та визначення в теорії перспективи <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу за темою 2.	2
4	3	Побудова перспективи квадрата та куба <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу за темою 3.	2
5	3	Рисунок квадрата в різних положеннях <i>Завдання:</i> виконати серію рисунків квадрата в різних положеннях до лінії горизонту <i>Формат:</i> 1/3 аркуша паперу	6
6	3	Рисунок куба <i>Завдання:</i> виконати серію рисунків куба в різних положеннях до лінії горизонту <i>Формат:</i> 1/3 аркуша паперу	10
7	3	Побудова перспективи квадрата у горизонтальній і вертикальній площині. <i>Завдання:</i> виконати побудову перспективи горизонтального квадрата загального положення та перспективи квадрата у вертикальній площині. <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу	2
8	3	Побудова куба <i>Завдання:</i> виконати перспективну побудову куба. <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу	2
9	4	Поділ відрізків на рівні і пропорційні частини в перспективі <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу за темою 4.	2
10	4	Рисунок побутових предметів кубоподібної форми <i>Завдання:</i> виконати серію рисунків з предметів кубоподібної форми в різних положеннях до лінії горизонту <i>Формат:</i> 1/3 аркуша паперу	6
11	5	Побудова кола і тіл обертання у перспективі <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу за темою 5.	2
12	5	Рисунок кола в різних положеннях до лінії горизонту <i>Завдання:</i> виконати серію рисунків кола в різних положеннях до лінії горизонту <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу	4
13	5	Побудова перспективи кола на горизонтальній площині <i>Завдання:</i> виконати побудову перспективи кола на горизонтальній площині <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу	2
14	5	Рисунок циліндра та конуса у різних положеннях <i>Завдання:</i> виконати серію рисунків циліндра та конуса в різних положеннях до лінії горизонту <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу	6

15	5	Побудова перспективи кола на вертикальній площині <i>Завдання:</i> виконати побудову перспективи кола на вертикальній площині <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу	2
16	5	Рисунок предметів побуту циліндричної та конусоподібної форм <i>Завдання:</i> виконати серію рисунків з предметів побуту циліндричної та конусоподібної форм в різних положеннях до лінії горизонту <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу	4
17	5	Побудова перспектив складних тіл обертання. Куля, циліндр, конус. <i>Завдання:</i> виконати побудову перспектив складних тіл обертання. Куля, циліндр, конус. <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу	2
18	5	Рисунок гіпсової кулі в різних положеннях до лінії горизонту <i>Завдання:</i> виконати серію рисунків з предметів побуту, що мають форму кулі. <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу	4
19	6	Побудова геометричних тіл у перспективі <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу за темою 6.	2
20	6	Рисунок піраміди та шестигранної призми <i>Завдання:</i> виконати серію рисунків піраміди та шестигранної призми. <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу	5
21	6	Лінійно-конструктивний рисунок за уявою групи геометричних тіл з заданими методами зображення та умовами її сприйняття. <i>Завдання:</i> виконати лінійно-конструктивний рисунок за уявою групи геометричних тіл з заданими методами зображення та умовами її сприйняття <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу	10
22	7	Побудова тіней у перспективі <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу за темою 7.	2
23	7	Побудова тіней від плоских фігур на горизонтальну площину <i>Завдання:</i> виконати побудову перспектив тіней від плоских фігур на горизонтальну площину. <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу	2
24	7	Побудова тіней від об'ємних фігур на горизонтальну площину <i>Завдання:</i> виконати побудову перспектив тіней від об'ємних фігур на горизонтальну площину. <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу	2
25	7	Побудова тіней від об'ємних тіл на взаємно перпендикулярні і похилі площини. <i>Завдання:</i> виконати побудову перспектив тіней від об'ємних тіл на взаємно перпендикулярні і похилі площини. <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу	2
26	8	Конструкція предметної форми <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу за темою 8.	2
27	8	Рисунок побутового предмету складної форми (аналіз конструкції) <i>Завдання:</i> виконати рисунок побутового предмету складної форми (аналіз конструкції) <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу	10
28	9	Світлотіньові градації об'ємної форми <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу за темою 9.	2
29	9	Зарисовки побутових предметів з виявленням тональних градацій на формі	12

		<i>Завдання:</i> виконати зарисовки побутових предметів з виявленням тональних градацій на формі <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу	
30	10	Основні принципи перспективної побудови простору <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу за темою 10.	2
31	10	Побудова натюрморту з геометричних тіл у різних перспективних положеннях. <i>Завдання:</i> виконати побудову натюрморту з геометричних тіл у різних перспективних положеннях. <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу	4
Разом за змістовим модулем 1:			123
Змістовий модуль 2. ПЕРСПЕКТИВНА ПОБУДОВА І РИСУНОК НАТЮРМОРТУ, ЕЛЕМЕНТІВ АРХІТЕКТУРИ, ІНТЕР'ЄРУ ТА ЕКСТЕР'ЄРУ			
32	1	Побудова перспективи інтер'єру та екстер'єру <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу за темою 1.	2
33	1	Побудова перспективи інтер'єра фронтального положення <i>Завдання:</i> виконати побудову перспективи інтер'єра фронтального положення <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу	2
34	2	Рисунок натюрморту <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу за темою 2.	2
35	2	Рисунок натюрморту з гіпсовою вазою і драпіровкою <i>Завдання:</i> виконати рисунок натюрморту з предметів побуту <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу	12
36	2	Побудова кутової перспективи інтер'єра <i>Завдання:</i> виконати побудову кутової перспективи інтер'єра <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу	2
37	2	Рисунок натюрморту в інтер'єрі <i>Завдання:</i> виконати рисунок натюрморту в інтер'єрі <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу	16
38	3	Побудова перспектив висхідних і низхідних площин <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу за темою 3.	2
39	3	Короткочасні малюнки та начерки різних архітектурних об'єктів <i>Завдання:</i> виконати серію короткочасних малюнків та начерків різних архітектурних об'єктів <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу	4
40	3	Перспектива вулиць <i>Завдання:</i> виконати побудову перспективи вулиць <i>Формат:</i> А-5 аркуша паперу	3
41	4	Рисунок елементів архітектурної орнаментики та інтер'єру <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу за темою 4.	2
42	4	Зарисовки архітектурних фрагментів та міських мотивів <i>Завдання:</i> виконати зарисовки архітектурних фрагментів та міських мотивів <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу	14
43	4	Рисунок архітектурного гіпсового орнаменту <i>Завдання:</i> виконати копію з рисунка архітектурного гіпсового орнаменту <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу	8
44	4	Рисунок капітелі <i>Завдання:</i> виконати копію з рисунка капітелі <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу	8

45	5	Вимірювання ліній і глибини простору в перспективі <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу за темою 5.	2
46	5	Побудова перспективного лінійного масштабу <i>Завдання:</i> виконати побудову перспективного лінійного масштабу <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу	2
47	5	Рисунок кутка інтер'єру з натюрмортом <i>Завдання:</i> виконати рисунок кутка інтер'єру з натюрмортом <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу	20
48	6	Побудова перспективи предмета за його прямокутними проекціями <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу за темою 6.	2
49	6	Метод Дюрера <i>Завдання:</i> виконати перспективну побудову використовуючи «метод Дюрера» <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу	3
50	6	Метод архітекторів <i>Завдання:</i> виконати перспективну побудову використовуючи «метод архітекторів» <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу	3
51	7	Застосування правил перспективи до зображення людини <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу за темою 7.	2
52	7	Перспектива голови <i>Завдання:</i> виконати перспективну побудову голови людини <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу	4
53	7	Перспектива фігури людини <i>Завдання:</i> виконати перспективну побудову фігури людини <i>Формат:</i> А-3 аркуша паперу	8
Разом за змістовим модулем 2:			123
Змістовий модуль 3. РИСУНОК ЧЕРЕПА ТА ДЕТАЛЕЙ ОБЛИЧЧЯ ЛЮДИНИ			
54	1	Тема 1. Рисунок черепа та елементів голови людини <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу за темою 1.	2
55	1	Начерки з черепа людської голови <i>Завдання:</i> виконати зарисовки голів людини на виявлення «великої форми» <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу	22
56	1	Начерки деталей обличчя <i>Завдання:</i> виконати начерки деталей обличчя <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу	28
Разом за змістовим модулем 3:			52
Змістовий модуль 4. РИСУНОК ГІПСОВОЇ ГОЛОВИ ЛЮДИНИ			
57	1	Рисунок гіпсової голови людини <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу за темою 1.	2
58	1	Зарисовки голів людини на виявлення «великої форми» <i>Завдання:</i> виконати начерки з черепа людської голови <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу	20
59	1	Начерки з гіпсових античних голів <i>Завдання:</i> виконати начерки з гіпсових античних голів <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу	10
60	1	Зарисовки голів людини <i>Завдання:</i> виконати зарисовки голів людини <i>Формат:</i> 1/2 аркуша паперу	20
Разом за змістовим модулем 4:			52
Усього			350

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання передбачає виконання студентами теоретичної складової обсягом 10-15 сторінок і практичної роботи у вигляді графічних 2-3 аркушів формату А 3, що ілюструють обрану тему:

1. Техніка виконання малюнка (гіпсового куба, піраміди, призми, циліндра або кулі в двох ракурсах; натюрморту з двох-трьох гіпсових геометричних тіл; натюрморту; драпірування; гіпсового орнаменту та ін.).
2. Методика виконання малюнка (деталей обличчя Давида; черепа людини; екорше Гудона; гіпсової класичної голови).
3. Рисунок в творчості художників.
4. Малюнок як вид образотворчого мистецтва (класифікація за призначенням, по образотворчим засобам).
5. Рисунок пейзажу.
6. Рисунок натюрморту.
7. Виразні засоби рисунку.
8. Начерки і замальовки. Способи виконання.
9. Графічні матеріали в малюнку як засоби виразності образу.
10. Повітряна перспектива. Закони та прийоми для їх передачі в рисунку.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

8.1 Система оцінювання знань і вмінь студентів

Згідно з діючою в Академії системою комплексної діагностики знань студентів результати навчання студента оцінюються за національною (чотирибальною), уніфікованою рейтинговою (семибальною) шкалою («відмінно» (А), «добре» (В,С), «задовільно» (D, E), «незадовільно» (FХ, F) і 100-бальною системою.

У навчальному процесі використовуються такі види контролю: поточний та підсумковий.

Форми поточного контролю:

- перевірка конспекту лекцій;
- перевірки результатів виконання практичних аудиторних та самостійних завдань за робочою навчальною програмою навчальної дисципліни;

Підсумковий контроль включає:

– *семестровий контроль* з дисципліни, який проводиться у формі семестрового диференційованого заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом студента (проводиться у формі перегляду практичних робіт);

– *підсумковий* також проводиться у формі семестрового диференційованого заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни у формі перегляду практичних робіт.

Студент допускається до складання заліку з дисципліни, якщо ним повністю виконані всі види робіт, передбачені робочою навчальною програмою, а його рейтинг з навчальної роботи з дисципліни становить не менше, ніж 50 балів.

Семестровий контроль (перегляд) проводиться комісією в складі 2-3 викладачів кафедри суміжних дисциплін.

Підсумкова оцінка

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметичне усіх попередніх семестрових оцінок.

Студент інформується про результати оцінювання навчального модуля як складової підсумкового оцінювання навчальної дисципліни. Підсумкове оцінювання навчального матеріалу дисципліни визначається як інтегрована оцінка засвоєння всіх змістових модулів.

За відсутність на лекціях, практичних заняттях – мінус 2 бали за одну пару.

Пропущена з поважної причини робота може бути зданою протягом двох тижнів без зняття штрафних балів.

Пропущена з неповажних причин робота також повинна бути відпрацьована, але вже зі зняттям 50 % штрафних балів.

Кожний модуль включає бали за відвідування лекцій, виконання практичних завдань, виконання самостійної роботи.

Навчальні досягнення студента оцінюються за чотирибальною системою оцінювання рівня знань, умінь та навичок згідно з критеріями, а також враховуючи:

- композиційне розміщення зображення в заданому форматі аркуша;
- виявлення конструкції та конструктивних особливостей об'єкта;
- передача пропорцій і характеру, форми простору;
- тональна ліпка форми, передача тональних градацій на формі і в просторі;
- передача тональних відношень;
- вміння створити малюнок, завершений в тональному і пластичному відношенні;
- культура виконання роботи.

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Поточне оцінювання та самостійна робота	Максимальний бал	Сума балів за темою
Модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ РИСУНКУ І ПЕРСПЕКТИВИ		
Тема 3. Побудова перспективи квадрата та куба		
Вправи на розвиток координації руки.....	2	16
Рисунок квадрата в різних положеннях.....	2	
Побудова перспективи квадрата у горизонтальній і вертикальній площинах.....	4	
Побудова куба.....	4	
Рисунок куба.....	4	
Тема 4. Поділ відрізків на рівні і пропорційні частини в перспективі.....	2	7
Рисунок побутових предметів кубоподібної форми.....	5	
Тема 5. Побудова кола і тіл обертання у перспективі		
Рисунок кола в різних положеннях до лінії горизонту.....	2	21
Побудова перспективи кола на горизонтальній площині.....	2	
Рисунок циліндра та конуса у різних положеннях.....	3	
Побудова перспективи кола на вертикальній площині.....	2	
Рисунок предметів побуту циліндричної та конусоподібної форм.....	4	
Побудова перспектив складних тіл обертання. Куля, циліндр, конус.....	4	
Рисунок гіпсової кулі в різних положеннях до лінії горизонту.....	4	
Тема 6. Побудова геометричних тіл у перспективі.....	4	12
Рисунок піраміди та шестигранної призми.....	4	
Лінійно-конструктивний рисунок за уявою групи геометричних тіл з заданими методами зображення та умовами її сприйняття.....	4	

Тема 7. Побудова тіней у перспективі		
Побудова тіней від плоских та об'ємних фігур на горизонтальну площину.....	3	9
Побудова тіней від об'ємних фігур на горизонтальну площину.....	3	
Побудова тіней від об'ємних тіл на взаємно перпендикулярні і похилі площини.....	3	
Тема 8. Конструкція предметної форми		
Рисунок побутового предмету складної форми (аналіз конструкції).....	4	4
Тема 9. Світлотіньові градації об'ємної форми		
Рисунок побутових предметів з виявленням тональних градацій на формі.....	4	7
Зарисовки побутових предметів з виявленням тональних градацій на формі...	3	
Тема 10. Основні принципи перспективної побудови простору		
Побудова натюрморту з геометричних тіл у різних перспективних положеннях.....	4	4
Семестровий контроль (перегляд)	20	20
Сума максимальної оцінки за змістовий модуль:		100
Модуль 2. ПЕРСПЕКТИВНА ПОБУДОВА І РИСУНОК НАТЮРМОРТУ, ЕЛЕМЕНТІВ АРХІТЕКТУРИ, ІНТЕР'ЄРУ ТА ЕКСТЕР'ЄРУ		
Тема 1. Побудова перспективи інтер'єру та екстер'єру		
Побудова перспективи інтер'єра фронтального положення.....	5	10
Побудова кутової перспективи інтер'єра.....	5	
Тема 2. Рисунок натюрморту		
Рисунок натюрморту з гіпсовою вазою і драпіровкою.....	5	10
Рисунок натюрморту в інтер'єрі.....	5	
Тема 3. Побудова перспектив висхідних і низхідних площин		
Короткочасні малюнки та начерки різних архітектурних об'єктів.....	5	10
Перспектива вулиць.....	5	
Тема 4. Рисунок елементів архітектурної орнаментики та інтер'єру		
Зарисовки архітектурних фрагментів та міських мотивів.....	5	15
Рисунок архітектурного гіпсового орнаменту.....	5	
Рисунок капітелі.....	5	
Тема 5. Вимірювання ліній і глибини простору в перспективі		
Побудова перспективного лінійного масштабу.....	5	15
Рисунок кутка інтер'єру з натюрмортом.....	10	
Тема 6. Побудова перспективи предмета за його прямокутними проекціями.		
Метод Дюрера.....	5	10
Метод архітекторів.....	4	
Тема 7. Застосування правил перспективи до зображення фігури людини		
Перспектива голови.....	5	10
Перспектива фігури людини.....	5	
Семестровий контроль (перегляд)	20	20
Сума максимальної оцінки за змістовий модуль:		100
Модуль 3. РИСУНОК ЧЕРЕПА ТА ДЕТАЛЕЙ ОБЛИЧЧЯ ЛЮДИНИ		
Тема 1. Рисунок черепа та елементів голови людини		
Рисунок черепа голови людини в двох ракурсах.....	24	80
Начерки з черепа людської голови.....	14	
Рисунок частин голови Давида Мікеланджело (око, ніс, губи, вухо).....	28	
Начерки деталей обличчя.....	14	
Семестровий контроль (перегляд)	20	20
Сума максимальної оцінки за змістовий модуль:		100

Модуль 4. РИСУНОК ГІПСОВОЇ ГОЛОВИ ЛЮДИНИ		
Тема 1. Рисунок гіпсової голови людини		
Обрубковочна голова і череп людини в одному повороті.....	15	80
Зарисовки голів людини на виявлення «великої форми».....	10	
Рисунок гіпсової античної голови.....	15	
Начерки з гіпсових античних голів.....	10	
Рисунок гіпсової чоловічої голови портретного характеру.....	20	
Зарисовки голів людини.....	10	
Семестровий контроль (перегляд)	20	20
Сума максимальної оцінки за модуль:		100

Відповідність національної шкали оцінювання академічної успішності шкалі ЄКТС

Оцінка «Незадовільно» (FX):

1. Виконані завдання демонструють відсутність професійного росту та фахових вмінь.
2. Повністю відсутня техніка виконання рисунків.
3. Виконані роботи мають незакінчений вид.
4. Не виконано більшості завдань аудиторної та самостійної роботи.

Оцінка «Незадовільно» (F):

1. Рисунки за змістовими модулями примітивні і художньо невиразні. Завдання виконані неохайно, неакуратно.
 2. Культура виконання зовсім відсутня, не відповідає вимогам. Завдання виконувались з великим запізненням або подавались тільки на семестровий перегляд.
 3. Не виконано більшості завдань практичної аудиторної та самостійної роботи.
- Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності без повторного навчання за програмою дисципліни.

Оцінка «Задовільно» (E):

1. Виконані рисунки примітивні, схематичні, художньо невиразні.
2. Культура технічного виконання на дуже низькому рівні, не відповідає вимогам.
3. Виконані роботи мають неакуратно вид. Завдання виконувались з великим запізненням або подані вже на семестровий перегляд.
4. Студент виконав лише окремі завдання кожної теми та рубіжного контролю в цілому.

Оцінка «Задовільно» (D):

Низький рівень (35—59 балів)

1. Навчальні роботи характеризуються недостатнім художнім рівнем.. Студент на досить примітивному рівні демонструє вміння недостатні для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності.
2. У виконаних роботах образотворчі засоби графічного формоутворення об'єктів зображення примітивні, рівень володіння зображальними уміньми та навичками елементарний.
3. Завдання виконані неохайно, неакуратно. Культура виконання на дуже низькому рівні. Завдання здавались з суттєвим запізненням і в недостатньому обсязі.
4. Окремі завдання кожної теми та рубіжного контролю не виконано.

Оцінка «Добре» (С):

1. Виконані практичні завдання вимогам відповідають мало, присутні суттєві помилки, але студент спроможний усунути їх з допомогою викладача.
2. Студент володіє прийомами графічного зображення на елементарному рівні вимог програми. Виконання роботи характеризується труднощами практичного використання образотворчих прийомів і художніх засобів графічного зображення.
3. Технічна культура виконання завдань на низькому рівні. Завдання виконані неакуратно, з плямами, мають неохайний вигляд. Завдання здавались з суттєвим запізненням.
4. Окремі завдання кожної теми та рубіжного поточного контролю в цілому виконав не повністю

Оцінка «Добре» (В)

1. Виконані практичні та самостійні роботи складають позитивне загальне враження і засвідчують здібності студента та його добрий смак, проте окремі елементи практичних робіт мають незначні недоліки, недостатньо відповідають вимогам завдання.
2. Культура виконання завдань в цілому на досить високому рівні.
3. Навички графічного зображення потребують удосконалення.
4. Програма виконана в повному обсязі.

Оцінка «Відмінно» (А)

1. Виконані практичні та самостійні роботи привертають увагу виявами зацікавленого художньо-емоційного ставлення автора до поставлених завдань, виконані акуратно, якісно, з додержанням термінів на виконання, з самостійною естетичною цінністю, на рівні зразків з метою використання їх у методичних цілях.
2. Студент вільно володіє практичним застосуванням образотворчих засобів, виразним графічним відтворенням об'єктів різноманітними художніми прийомами та способами.
3. Виконані рисунки характеризується достатньо високим технічним рівнем.
4. Повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного модульного контролю в цілому. Брав участь в творчих конкурсах, виставках.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 — 100	A	відмінно	зараховано
82 — 89	B	добре	
75 — 81	C		
64 — 74	D	задовільно	
60 — 63	E		
35 — 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

1. Кайгородцева Н.В., Ойдупа Т.В. Перспектива: виды и способы построения: учеб. Пособие / Н.В. Кайгородцева. — Омск: Изд-во Омский ГТУ, 2011. — 68 с.
2. Лециус Е.П. Построение теней и перспективы ряда архитектурных форм / Учебное пособие / Е.П. Лециус. — М.: «Архитектура-С», 2005. — 144 с.
3. Ли Н.Г. Голова человека. Основы учебного академического рисунка: Учебник / Ли Николай. — М.: Изд-во Эксмо, 2011. — 264 с.: ил.
4. Ли Н.Г. Основы учебного академического рисунка: Учебник / Ли Николай. — М.: Изд-во Эксмо, 2004. — 480 с.: ил.
5. Макарова М.Н. Рисунок и перспектива / учебное пособие для вузов / М.Н. Макарова — М.: Академический проект, 2014. — 382 с.
6. Сенин В.П., Коваль О.В. Школа рисунка карандашом. Натюрморт, пейзаж, портрет / Віталій Сенин, Олег Коваль — Харьков: Книжный «Клуб семейного досуга», 2007. — 112 с.: ил.
7. Туманов І.М. Рисунок, живопись, скульптура: Теоретико-методологічні основи комплексного навчання: Навчальний посібник / Ігор Туманов. — Львів: Аверс, 2010. — 496 с.: іл..
8. Шаров В.С. Академическое обучение изобразительному искусству / В.С. Шаров. — М.: Эксмо, 2013. — 648 с.: ил.

ДОДАТКОВА:

1. Барчаи Е. Анатомия для художников / Ене Барчаи. — Будапешт: Корвина 1973, — с.: ил...
2. Беда Г. В. Основы изобразительной грамоты. Учебное пособие для студентов педагогических институтов / Георгий Беда — М.: Просвещение, 1981.— 239., ил.
3. Гапсилл А.Л. Работа пером и тушью / Артур Гапсилл — Минск, ООО «Попурри», 2004. — 256 с.
4. Гелб Майкл Дж. «Научитесь мыслить и рисовать как Леонардо да Винчи» / — Майкл Гелб. — Минск. Попурри. 2000 с.: ил...
5. Макарова М.Н. Практическая перспектива / учебное пособие — М.: Академический проект, 2005. — 400 с.
6. Ростовцев Н. Н. Рисование головы человека: Учебное пособие / Николай Ростовцев. — М.: Изобразительное искусство, 1989 с.: ил...
7. Ростовцев Н. Н. Учебный рисунок: Учебник для учащихся педучилищ / Николай Ростовцев — М.: Просвещение, 1985. — 256 с., ил.
8. Стародуб К.И. Рисунок и живопись: от реалистического изображения к условно-стилизованному: учебное пособие / Константин Стародуб. — Ростов н/Д: Феникс, 2009. — 190 с.: ил.

9. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

1. <http://paintmaster.ru/>
2. <http://strg-circle.livejournal.com> – рисунок Строганівки
3. <http://www.risunokstroganoff.msk.ru/> – рисунок Строганівки